

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/9372. számú
törvényjavaslat**

az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról

Előterjesztő:

**Lázár János
Miniszterelnökséget vezető miniszter**

Budapest, 2016. február

2016. évi ... törvény

az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról

1. §

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 36. § (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A 32. §-ban és az (5) bekezdésben meghatározott kivételekkel a költségvetési év kiadási előirányzatai és – ha jogszabály azt lehetővé teszi – a 49. § szerinti lebonyolító szerv számára a Kormány rendeletében meghatározottak szerint rendelkezésre bocsátott összeg terhére kötelezettségvállalásra az azokat terhelő korábbi kötelezettségvállalásokkal és más fizetési kötelezettségekkel csökkentett összegű eredeti vagy módosított kiadási előirányzatok (a továbbiakban: szabad előirányzat) mértékéig kerülhet sor. Más fizetési kötelezettségnek minősül a jogszabályon, jogerős vagy fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható bírósági, hatósági döntésen, vagy más, a fizetési kötelezettség összegét vagy az összeg megállapításának módját, továbbá a felek valamennyi jogát és kötelezettségét megállapító kötelező előíráson alapuló fizetési kötelezettség.

(2) A Kormány egyedi határozatban a szabad előirányzatot meghaladó mértékű vagy tárgyevi előirányzattal nem rendelkező közfeladathoz kapcsolódó kötelezettségvállalást engedélyezhet az ahhoz szükséges előirányzat mértékéről hozott döntésével egyidejűleg, amelynek átcsoportosításáról az államháztartásért felelős miniszter a Kormány 33. § (2) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva utólag, egyoldalú nyilatkozatban gondoskodik.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti kötelezettségvállalás esetén a pénzügyi teljesítésnek – a Kormány rendeletében meghatározott kivételekkel – legkésőbb a költségvetési év december 31-éig meg kell történnie.”

2. §

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény

1. 21. § (3) bekezdésében a „tartalék terhére – az éves hatást tekintve – annak legfeljebb 40%-os mértékéig vállalható kötelezettség az első félévben. Ennél nagyobb kötelezettségvállaláshoz” szövegrész helyébe a „tartaléknak – az éves hatást tekintve – legfeljebb 40%-a használható fel az első félévben. E mértéktől nagyobb felhasználáshoz” szöveg,
2. 21. § (6) bekezdésében az „az államháztartásért felelős miniszter előterjesztése alapján” szövegrész helyébe az „a 33. § (2) bekezdése szerint,” szöveg,
3. 37. § (1) bekezdésében a „meg” szövegrész helyébe az „a Kormány rendeletében foglalt kivételekkel meg” szöveg

lép.

3. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A törvényjavaslat az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) módosításával biztosítja annak lehetőségét, hogy valamely kiemelt közfeladat ellátására vonatkozó döntést a Kormány abban az esetben is meghozhasson, ha az ahhoz szükséges előirányzat időben csak később biztosítható.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A törvényjavaslat újraszabályozza az Áht. 36. § (1)–(3) bekezdését, kiegészítve azt a kötelezettségvállalás egy sajátos esetkörével. A módosítás alapján az Áht. tervezett 36. § (1) és (3) bekezdése a hatályos normaszöveggel azonos tartalommal, de más logikai rendben jelenik meg.

Az Áht. hivatkozott rendelkezései állapítják meg a költségvetési kiadási előirányzatok terhére történő kötelezettségvállalás szabályait. Ez alapján kötelezettségvállalásra – meghatározott kivétellel – a rendelkezésre álló szabad előirányzatok mértékéig kerülhet sor. A kivételeket részben az Áht., részben az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendelet (a továbbiakban: Ávr.) tartalmazza.

Az Áht. tervezett 36. § (2) bekezdése a kivételek egy új körét határozza meg olyan közfeladatok tekintetében, amelyekhez kapcsolódóan a forrás biztosítása költségvetési-technikai szempontból a közfeladat-ellátásról való döntés időpontjában nem lehetséges. A Kormány az ilyen döntése keretében a közfeladat ellátására, az ahhoz szükséges előirányzat mértékére, és – ha indokolt –, a forrás biztosításának időpontját megelőző kötelezettségvállalás lehetőségére vonatkozó döntést hoz. A Kormány döntése alapján az államháztartásért felelős miniszter a Kormány jogkörében eljárva intézkedik a kötelezettségvállaláshoz kapcsolódó előirányzat biztosításáról. Ez tartalmilag a Kormány irányítása alá tartozó bármely fejezet terhére történő előirányzat-átcsoportosítást jelent. Az ezzel összefüggő eljárási szabályokat az Ávr. módosításával kell megalkotni.

Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy e körben sem a Kormány, sem a Kormány hatáskörében eljáró államháztartásért felelős miniszter az Országgyűlés költségvetési jogát és a Költségvetési Tanács ezzel összefüggő jogkörét kiüresítő intézkedésről nem dönthet, az államháztartásért felelős miniszter általi forrásbiztosítás pedig kizárólag a meglévő megtakarítások felhasználásával (átcsoportosításával) történhet, nem pedig a hiányt növelő intézkedésekkel, emellett pedig a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosítás esetén az államháztartásért felelős miniszter is kötve van annak az első félévre vonatkozó, 40%-os mértékű felhasználási korlátjához.

Az előirányzat-átcsoportosításhoz az érintett fejezetet irányító szerv egyetértése, jóváhagyása, stb. nem szükséges. A törvényjavaslat ezzel megteremti annak a lehetőségét, hogy az előirányzatok ott kerüljenek felhasználásra, ahol a tényleges kiadási szükséglet – akár év közbeni új vagy módosított kormányzati intézkedések végrehajtásával összefüggésben – felmerül.

Figyelemmel arra, hogy az államháztartás információs rendszerében a kötelezettségeket az adminisztratív címrarend szerint kell nyilvántartani, a törvényjavaslat az államháztartásért felelős miniszter számára kizárólag előirányzat-átcsoportosítást enged, így tárgyévi

előiránnyal nem rendelkező közfeladat esetén a címrend kiegészítését a Kormány hatáskörében kell továbbra is elrendelni. A kötelezettség így nem marad rejtve az államháztartás információs rendszerében.

A módosítás előnye, hogy a közfeladathoz szükséges előirányzat központi költségvetésen belüli biztosítására az államháztartásért felelős miniszter jogkörébe való utalással nagyobb mozgástér nyílik a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó fejezeteken belül keletkező megtakarítások kormányzati cél szerinti rugalmas felhasználására.

Hangsúlyozni szükséges azonban, hogy az államot a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény alapján a központi költségvetési szervek által vállalt kötelezettség fedezet hiányában is köti, így a módosítás még átmenetileg sem jelent fedezet nélküli kötelezettségvállalásra vonatkozó lehetőséget.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat 1. §-a szerinti módosításokkal összefüggő jogtechnikai pontosítások. Ilyen módosítása a törvényjavaslatnak az, ami a pénzügyi ellenjegyző általánostól eltérő feladatának az Áht. tervezett 36. § (2) bekezdése szerinti esetre történő meghatározását törvényi szint helyett kormányrendeleti szintre utalja. A módosítás a pénzügyi ellenjegyzés intézményén nem változtat, kizárólag annak meghatározását teszi lehetővé kormányrendeleti szinten, ami a kötelezettségvállalás sajátos esete keretében nem értelmezhető (pl. a szabad előirányzat rendelkezésre állása és a pénzügyi fedezetnek a kifizetés időpontjában történő rendelkezésre állása). Így a pénzügyi ellenjegyzés során kizárólag a gazdálkodásra vonatkozó szabályok jogszerű végrehajtását kell ellenőrizni, minden mást az érvényesítés keretében.

A módosítás az Áht. 21. § (3) és (6) bekezdésének pontosításával egyértelművé teszi, hogy a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalék felhasználása nem annak terhére történő közvetlen kötelezettségvállalással, hanem előirányzat-átcsoportosítással történik. Ezáltal a törvény szövege a többéves gyakorlathoz fog igazodni akként, hogy a felhasználás keretében a Kormány ténylegesen előirányzat-átcsoportosításról dönt.

A 3. §-hoz

A törvényjavaslat e szerkezeti egysége a törvény hatálybalépéséhez szükséges rendelkezéseket állapítja meg.